

ಕೆಸುವಿನ ತೇಟಾ

‘ಹಂಗಸು ಮುಟ್ಟಿದ್ದೆಲ್ಲಾ ಅಡುಗೆ’ ಎಂಬ ಮಾತು ಮಳೆಗಾಲಕ್ಕೆ ಹೇಳಿ ಮಾಡಿಸಿದಂತಿದೆ. ವರುಣ ಪಿಟಪಿಟ ಎಂದು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವೇಶಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಗದ್ದೆಯ ಬದುಗಳಲ್ಲಿ, ವಿಶಾಲ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ನಿಲ್ಲುವ ‘ಕೆಸು’ ಮಳೆಗಾಲದ ಸುಂದರ ಸಸ್ಯ. ಕೆಸುವಿನಿಂದ ಮಾಡುವ ಪತ್ರಿಡೆ ಎಂಬ ತಿನಿಸು ಈಗಂತೂ ಮನೆಮಾತಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಕೆಲವು ಕೆಸುವಿನ ದಂಟಿನಿಂದ ಸಾರು, ದೋಸೆ, ಗೆಡ್ಡೆಯಿಂದ ರುಚಿಯಾದ ಪಲ್ಯ ಕೂಡಾ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಸರ್ವ ಉಪಕಾರಿಯಾದ ಕೆಸುವಿನ ಎಲೆಯಿಂದ ಅತೀ ಸುಲಭವಾಗಿ ಮಾಡುವ ತೇಟಾ ಅಥವಾ ಸೇಟಾ ಕೂಡ ಅಷ್ಟೇ ರುಚಿಯಾದುದು. ಕೆಸುವಿನ ಎಲೆಯನ್ನು ಸುರುಳಿಯಂತೆ ಸುತ್ತಿ, ಮಗದೊಮ್ಮೆ ಅಡ್ಡ ಸುತ್ತಿ ಬೇಯಿಸಿ ಇತರ ಹುಳಿ, ಸಾರಿನಂತೆ ಇದನ್ನೂ ಮಾಡಲಾಗುವುದು. ನಾರಿನ ಅಂಶವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಉತ್ತಮ.

-ಸೌಮ್ಯ ಆರಂಬೋಡಿ, ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ

ಮಳೆಗಾಲದ ಹೊಡಸಲು

ಸ್ವತಃ ನಾಲ್ಕೂ ತಿಂಗಳು ಸುರಿವ ಮಳೆಯ ಚಳಿಯಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ ಪಡೆಯಲು ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮನೆಯ ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಸದಾ ಬೆಂಕಿಯುರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೊಡಸಲು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಹೊಡಸಲು ಬಹೂಪಯೋಗಿ. ಬೆಂಕಿಯ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ 5-6 ಅಡಿ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಬಿದಿರಿನ ಅಟ್ಟಣೆಗೆ ಮಾಡಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಒದ್ದೆಯಾದ ಕಂಬಳಿಯನ್ನು ಒಣಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ತೋಟದಲ್ಲಿ, ಗದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಾಗ ಮಳೆಯಿಂದ, ಚಳಿಯಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ ಪಡೆಯಲು ಕಂಬಳಿಯನ್ನು ಮಡಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಬಿದಿರಿನ ಕಡ್ಡಿಯಿಂದ ಜೋಡಿಸಿ ಮಾಡುವ ‘ಕೊಪ್ಪೆ’ ಧರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಹೊಡಸಲಿನ ಬಳಿ ಧಾವಿಸಿ ಕಂಬಳಿ ಒಣಗಲು ಹಾಕಿ, ಬೆಂಕಿ ಕಾಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ಶಾಲೆಯಿಂದ ಬಂದ ಮಕ್ಕಳು, ಹೊಡಸಲಿನಲ್ಲಿ ಚಳಿ ಕಾಯಿಸುತ್ತ ಹಲಸಿನ ಬೀಜ, ಗೇರು ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸಿಕೊಂಡು, ಲೆಕ್ಕ ಮಾಡಿ ಪಾಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮೆಲ್ಲುತ್ತಾರೆ. ಕಂಬಳಿ ಬಳಕೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಕೊಪ್ಪೆಗಳು ಬಂದ ಮೇಲೆ ಹೊಡಸಲಿನ ಬೆಂಕಿ ಆರುತ್ತ ಹೋಯಿತು. ಈಗ ತುಂಬ ಮಳೆ ಬೀಳುವ, ಚಳಿಯಾಗುವ ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹೊಡಸಲು ಕಾಣಬಹುದು.

-ಗ. ಮ. ತುಂಬೇಮನೆ, ತಿರಸಿ

ಜಪಾನ್ ನೌಕೆಯ ಕುಲುಮೆ

1930ರಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡು, 54 ವರ್ಷಗಳ ದಾಖಲೆ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ, ನಿಪ್ಪನ್ ಮಾರು ಹೆಸರಿನ ತರಬೇತಿ ನೌಕೆ ನಿವೃತ್ತಿಯ ನಂತರ ಜಪಾನಿನ ಶಿಪ್ ಮ್ಯೂಸಿಯಂ ಆಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಳೆದ ಮಾರ್ಚ್‌ನಲ್ಲಿ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದಾಗ ಯೋಕೊಹಾಮದಲ್ಲಿ ಲಂಗರುದಾಣದಲ್ಲಿರುವ ಈ ನೌಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದ ಕಬ್ಬಿಣದ ಫೈರ್‌ಬೆಡ್‌ನ ಚಿತ್ರವಿದು. ಹರಿತಗೊಳಿಸುವ ಮುನ್ನ ಉಳಿ ಮುಂತಾದ ಉಕ್ಕಿನ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಕಾಯಿಸಲು ಇಂತಹ ಕುಲುಮೆಗಳು ನೌಕೆಗಳಲ್ಲಿರುವುದು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿತ್ತು. ಮೇಲಿನ ಬೋಗುಣಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಲು ಅಥವಾ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲಿನ ಕೆಂಡ ಮಾಡಿ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಕಾಯಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಚಿತ್ರವನ್ನು ಕೈಯಿಂದ ತಿರುಗಿಸಿ, ಬೆಂಕಿ ಉರಿಯಲು ಬೇಕಾದ ಗಾಳಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ವಿನ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ರಚನೆಗಳಿಂದ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿರುವ ಇಂತಹ ಕುಲುಮೆಗಳು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಗತಿಯಿಂದಾಗಿ ಹಿನ್ನೆಲೆಗೆ ಸರಿದಿವೆ.

-ಮಂಜುನಾಥ ಡಿ.ಎಸ್., ಬೆಂಗಳೂರು

